

Hasła na literę I

IBLĪS (termin arab., prawdopodobnie od gr. διάβολος [diábolos] – oszczerca, diabeł)

IBN ‘ADĪ ABŪ ZAKARIYYĀ YA‘YYĀ

IBN AKNIN JÓZEF BEN JEHUDA BEN JAKUB

IBN AL-‘ARABĪ MU‘YŪYĪ AD-DĪN ABŪ ‘ABD ALLĀH MU‘YAMMAD IBN ‘ALĪ (**Ibn Arabi**)

IBN AL-RĀWANDĪ ABŪ AL-‘ĀSAN A‘YMAḌ IBN YA‘YYĀ

IBN BADŹDŹA (IBN BĀĠĠAH) → **AVEMPACE**

IBN CADDIK JÓZEF BEN JAKUB (**Ibn Zaddik**)

IBN DAUD → **ABRAHAM IBN DAUD**

IBN EZRA ABRAHAM → **ABRAHAM IBN EZRA**

IBN EZRA MOJŹESZ → **MOJŹESZ IBN EZRA**

IBN FALAQUERA → **SZEM TOW IBN FALAQUERA**

IBN FATIK → **MUBAŠŠIR IBN FĀTIK ABU ‘L-WAFĀ, AL-**

IBN GABIROL → **AVICEBRON**

IBN HALDŪN WALĪ AD-DĪN ‘ABD AL-RAYMĀN IBN MU‘YAMMAD (**Ibn Haldūn**)

IBN ‘ĀZM ABŪ MU‘YAMMAD ‘ALĪ IBN A‘YMAḌ

IBN HOFNI SAMUEL → **SAMUEL BEN HOFNI**

IBN KAMMŪNA → **SA‘D BEN MANSŪR IBN KAMMŪNA**

IBN KASPI BEN ABBA MARI (**ibn Kaspi**)

IBN LATIF IZAAK BEN ABRAHAM (**ibn Laḫīf**)

IBN MASARRA MU‘YAMMAD IBN ‘ABD ALLĀH (**ibn al-Masarrah**)

IBN MISKAWAYH → **MISKAWAYH A‘YMAḌ IBN**

IBN PAKUDA → **BACHJA BEN JOSEF IBN PAKUDA**

IBN POLLEGAR IZAAK BEN JÓZEF (**Pulgar, Policar, Pellicar**)

IBN RUSZD (IBN RUŠD) → **AWERROES**

IBN SAB‘ĪN ‘ABD AL-‘ĀQQ IBN IBRĀHĪM IBN NAŠR (**Qubḫ al-Dīn; Abū Mu‘yammad, Ibn Dāra**)

IBN SĪNĀ → **AWICENNA**

IBN TAJMIJJAH TAQĪ AL-DĪN (**ibn Tajmijja**)

IBN TIBBON MOJŹESZ BEN SAMUEL

IBN TIBBON SAMUEL BEN JEHUDA

IBN TYFAYL → **ABUBACER**

IBN WAKAR JÓZEF BEN ABRAHAM (**Waqar, Wakkar**)

IDEA (gr. ἰδέα – to, co widoczne, kształt, postać, wzór, istota, pojęcie, przedstawienie; od: ὄψω [horán], aoryst: ἰδέειν [idéin] – widzieć, spostrzegać, doznawać, rozumieć)

IDEACJA (gr. ἰδέα [idea] – kształt, wzór, przedstawienie)

IDEALIZACJA (łac. idealis – idealny, wzorowany na idei, doskonały)

IDEALIZM (łac. idealis – związany z ideą, idealny; od: gr. ἰδέα [idea] – forma, kształt, pojęcie; łac. idea – pojęcie, wzór)

IDEAŁ

IDENTYCZNOŚĆ (łac. identitas; od: idem – ten sam, jednakowy)

IDEOLOGIA

IDOL (gr. εἶδωλον [éidolon], łac. idolum)

IDOLATRIA → **BAŁWOCHWALSTWO**

IDZI RZYMIANIN (Aegidius Romanus)

IDZI Z LESSINES (Aegidius de Lessinis, Letinis, Lisiniis)

IDZI Z VITERBO (Antoninus Aegidius)

IGEL SALOMON

IGNORAMUS ET IGNORABIMUS („nie wiemy i nie będziemy wiedzieć”)

IGNORATIO ELENCHII → BŁĘDY LOGICZNE

IGNOTUM PER IGNOTUM → BŁĘDY LOGICZNE

IHWĀN AL-ŠAFĀ' (Bracia Czystości)

IKI (dosł. szyk)

IKONA (gr. εἰκών [eikón] – obraz, podobizna, odbicie)

IKONOKLAZM (gr. εἰκών [eikón] – obraz)

ILLACJONIZM (łac. illatio – wniesienie, popełnienie; od: inferre – wnosić, sprowadzać, oddawać, wzniecać)

‘ILM (wiedzący)

IŁOŚĆ (gr. τὸ ποσόν [to posón], łac. quantum, quantitas)

ILUMINACI (łac. illuminati – oświeceni; illuminare – rozjaśniać, oświecać)

ILUMINACJA (łac. illuminatio – oświecenie, od: lumen – światło)

ILUMINACJONIZM (łac. illuminatio – oświecenie, natchnienie, światłość)

ILUMINIZM (łac. illuminare – rozjaśniać, oświecać)

ILUZJA (łac. illusio – złuda, oszustwo, szyderstwo; od: illudere – szydzić, żartować sobie, zwodzić)

ILUZJONIZM (łac. illusio – złuda, oszustwo, szyderstwo)

IMIONA BOŻE

IMMANENCJA (łac. immanens – wewnętrzny, znajdujący się w obrębie czegoś; od: in – wewnątrz, w; manere – pozostawać, znajdować się)

IMMATERIALIZM (łac. im-materialis – niematerialny)

IMMEDIATYZM (łac. immediatus – bezpośredni; od: in (negacja), mediatius – pośredniczący, pośredni)

IMMORALIZM (łac. in (negacja), moralis – moralny, obyczajowy)

IMMORTALIZM (łac. immortalis – nieśmiertelny)

IMPERATYW KATEGORYCZNY (łac. imperativum debitum – nakazana powinność, obowiązujący nakaz, obowiązek)

IMPETU TEORIA (łac. impetus – pęd, gwałtowność, ruch, natarcie)

IMPLIKACJA (łac. implicatio – powiązanie; od: implicare – łączyć, plątać)

IMPRESJONIZM (łac. impressio – wrażenie, doznanie)

INDETERMINIZM (łac. indeterminatus – nieokreślony; od: in- (negacja), determinare – określać)

INDOKTRYNACJA (łac. doctrina – nauka, wiedza; średniofranc. [pocz. XVII w.] endoctriner; średnioang. endoctrinen – nauczać)

INDRIYA [indrija]

INDUKCJA (gr. ἐπαγωγή [epagogé], łac. inductio – sprowadzenie, wprowadzenie; od: inducere – wprowadzać, powodować)

INDUKCJONIZM (łac. inductio – sprowadzenie, wprowadzenie)

INDYFERENTYZM (łac. in-differens – obojętny)

INDYFERENDYZM MORALNY → AMORALIZM

INDYJSKA FILOZOFIA (sansk. darśana, bhâratīya-darśana)

INDYWIDUALIZACJA (jednostkowiec) (łac. individuatio, od: individuum – jednostka; to, co niepodzielne; in- – nie, dividere – dzielić)

INDYWIDUALIZM

INDYWIDUUM (łac. individuum – coś niepodzielnego, najmniejsza cząstka, jednostka)

INFAMIA (łac. infamia – zła sława, niesława, hańba; od: infamis – okryty hańbą, zniesławiony)

INFERENCJA → WNIOSKOWANIE

INFINITYZM → NIESKOŃCZONOŚĆ

INFORMACJA (łac. informatio – przedstawienie, wizerunek; informare – kształtować, przedstawiać)

INFORMATYKA (nowołac. informaticus – związany z informacją; od: łac. informare – kształtować, przedstawiać, określać)

INGARDEN ROMAN WITOLD

INGE WILLIAM RALPH

INGENIEROS JOSÉ (**Ingenieros**)

INHERENCJA (łac. inhaerere – tkwić w czymś, przylgnąć, być związanym, przynależeć)

INKARNACJA (łac. incarnatio – wcielenie; incarnare – zamieniać się w ciało, stawać się ciałem; od: in – w; caro – ciało)

INKASKA FILOZOFIA

INKLINACJA (łac. inclinatio – skłonność; od: inclinare – pochylać, kierować, skłaniać ku czemuś)

INKLUZJA (łac. inclusio – zamknięcie, ograniczenie, uwięzienie)

INKULTURACJA

INNATYZM (łac. innatus – wrodzony; od: in-nasci – rodzić się, wrastać)

INOUE TETSUJIRŌ

INSEITAS (od łac. in se – w sobie; bliskie znaczeniowo terminowi „perseitas” i „per se” – przez siebie, dzięki sobie)

INSTRUMENTALIZM (łac. instrumentum – narzędzie)

INSTYNKT → **AESTIMATIVA VIS**

INTELEKCJA, intuicja intelektualna (łac. intellectio: od intellectus – pojmowanie, rozumienie, intelekt; łac. intuitio: od intueri – spoglądać wewnątrz, przedstawiać sobie, pojmować)

INTELEKT (gr. νοῦς [noús], διάνοια [diánoia]; łac. intellectus, od: intelligere (intellegere))

INTELLECTUS FIDEI

INTELLECTUS PRINCIPIORUM (intelekt odnoszący się do rozumienia zasad)

INTELIGENCJA (gr. νοῦς [noús]; łac. intelligentia)

INTELIGENCJA SZTUCZNA

INTELIGIBILNOŚĆ → **PRAWDA**

INTENCJA (łac. intentio – natężenie, wysiłek, uwaga, zamiar; od: intendere – dążyć, kierować się ku czemuś [tendere in], usiłować, pojmować)

INTENCJONALNOŚĆ (nowołac. intentionalis – zamierzony, umyślny; od łac. intentio – napięcie, uwaga)

INTENSJONALNOŚĆ (łac. intensio – napięcie, wysiłek)

INTERSUBIEKTYWNOŚĆ (łac. inter – między; subiectivus – podmiotowy)

INTROSPEKCJA – EKSTRASPEKCJA (łac. intro – do wnętrza; extra – na zewnątrz; specere – widzieć, dostrzegać)

INTUICJA (gr. ἐπιβολή [epibolé], νοῦς [noús]; łac. intuitio, intuitus – poznanie, patrzenie, zgłębianie; od: intueri, indo-tueri – spoglądać wewnątrz, oglądać, przedstawiać sobie, rozważać, pojmować; także: intellectus primorum principiorum, tzn. intelekt poznający pierwsze zasady)

INTUICJONIZM (łac. intuitio, intuitus – poznanie, patrzenie, zgłębianie)

INWERSJA (łac. inversio – odwrócenie, zamiana)

INWOLUCJA (łac. involutio – angażowanie się, wplątywanie; od: involvere – spowijać, plątać, gmatwać)

INŻYNIERIA GENETYCZNA (rekombinacja DNA in vitro)

ION Z CHIOS Ἴων ὁ Χίος [Íon ho Chíos], **Ion Chius**)

IONESCU N_{AE}

IPPEN, Chishin, Zui'en

IQBĀL MUŸAMMAD

IRENEUSZ Z LYONU (Εἰρηναῖος ὁ Λουγδούνου [Eirenaíos ho Lougdoúnou], **Irenaeus Lugdunensis**)

IRENIZM (gr. εἰρήνη [eirene] – pokój, zgoda)

IRONIA (gr. εἰρωνεία [eironéia])

IRRACJONALIZM (łac. irrationalis)

IRREALIZM (łac. irrealis)

IRZYKOWSKI KAROL

ISHIDA BAIGAN

ISLAMU FILOZOFIA

ISOKRATES (Ἰσοκράτης, **Isocrates, Izokrates**)

ISTNIENIE (BYTU) (gr. (τὸ) εἶναι [(to) éinai], τὸ ὄν [to on]; łac. esse, existere, existentia)

ISTOTA (bytu) (łac. essentia, gr. εἶδος [éidos])

ÍSVARAKRRŚŌA [iśvarakryszna]

ITŌ JINSAI [itoo dzinsai]

IUS (gr. θέμις [themis], δικη [dike], δίκαιον [díkaion], νόμος [nomos])

IUS GENTIUM (ius inter gentes)

IUSTITIA → SPRAWIEDLIWOŚĆ

IUSTUM BELLUM

IUSTUM PRETIUM

IWANICKI JÓZEF

IZAAK ABRABANEL (Abravanel)

IZAAK ALBALAG

IZAAK BEN MOJŻESZ ARAMA

IZAAK ISRAELI (Isaac ben Salomon Israeli, Isaac Iudaeus, arab. Abu Jakub ibn Suleiman al-Israili)

IZAAK STELLA (Isaac de l'Étoile)

IZOLACJONIZM

IZOMORFIA (gr. ἴσος [isos])

IZONOMIA (gr. ἰσονομία)

IZOSTENIA (gr. ἰσοσθένεια [isosthéneia])

IZYDOR GNOSTYK (Ἰσίδωρος, Isidorus)

IZYDOR Z SEWILLI (Isidorus Hispalensis)